

Międzynarodowe badania pokazują, jak niewielką wiedzę na temat poszczególnych zawodów i rynku pracy mają młodzi ludzie. Odpowiednio prowadzone doradztwo zawodowe w szkołach to jednak nie tylko szansa dla młodzieży, ale również lokalnego rynku pracy – przekonuje Małgorzata Kazubská z Fundacji Katalyst Education.

Na jakich działaniach skierowanych do młodych ludzi koncentruje się Fundacja?

Jesteśmy organizacją non-profit, która od lat tworzy bezpłatne zasoby edukacyjne dla uczniów i nauczycieli. Naszą misją jest wyrównywanie szans młodych ludzi. Realizujemy ją tworząc dwa projekty. Jednym z nich jest Pi-stacja (www.pistacja.tv), czyli darmowe wideolekcje dostępne online.

Opublikowaliśmy już ponad 800 filmów edukacyjnych, w tym komplet materiałów z matematyki, omawiających cały program nauczania od 4 klasy szkoły podstawowej aż do matury. Na naszej stronie oraz na kanałach na YouTube uczniowie mogą także korzystać z całości materiału do chemii i fizyki dla klas 7 i 8. Aktualnie jesteśmy w trakcie produkcji kolejnych wideolekcji z biologii.

Skąd pomysł na taki profil działalności?

Zaczelśmy tworzyć Pi-stację z myślą o tych uczniach, których rodziny z różnych względów – finansowych, ale też logistycznych – nie mogą pozwolić sobie na płatne korepetycje. Do dziś Pi-stacja pomogła zaoszczędzić polskim rodzinom ponad 80 mln zł, a licznik wyświetleń naszych wideolekcji przekroczył 38 mln. Od początku tworzymy filmy we współpracy z nauczycielami i metodykami. Chcemy dostarczać uczniom wysokiej jakości materiały, z których mogą korzystać wtedy, gdy potrzebują wsparcia w nauce, gdy nie rozumieją materiału z lekcji, gdy mają problem z pracą domową lub przed sprawdzianem. A także gdy szykują się do egzaminów zewnętrznych z matematyki - od 2019 roku prowadzimy darmowe powtórki dla ósmoklasistów oraz maturzystów i publikujemy autorskie arkusze egzaminacyjne. Zachęcamy także nauczycieli, by sięgali po wideo realizując w szkole podstawę programową, promujemy blended learning, w tym metodę odwróconej lekcji i podpowiadamy, w jaki sposób wprowadzać ją do szkół. Ważnym momentem była dla nas pandemia. Pi-stacja już wcześniej była mocno osadzona w nauczaniu online, więc w trakcie lekcji zdalnych nauczyciele bardzo chętnie sięgnęli po tego typu pomoc. A większość uczniów w Polsce zetknęło się wówczas z naszymi wideolekcjami z matematyki.

Z kolei Wasz drugi projekt jest bardziej skupiony na doradztwie zawodowym?

Tak, Pi-stacja była pierwszym projektem, z którego następnie wyrosła Mapa Karier (www.mapakarier.org), nasze bezpłatne narzędzie wspierające młodych ludzi w podejmowaniu świadomych wyborów edukacyjno-zawodowych. Gdy rozpoczęliśmy produkcję wideolekcji zaczęliśmy się zastanawiać, jak przekonać młodych ludzi do nauki. Nie bez powodu działalność Pi-stacji rozpoczęła się od matematyki. U uczniów dość szybko następuje polaryzacja ich stosunku do nauk ścisłych. Pojawiają się pierwsze trudności, które z czasem narastają. W pewnym momencie rodzic nie zawsze jest w stanie pomóc dziecku zrozumieć omawiany w szkole materiał. To powoduje, że młodzi ludzie odrzucają matematykę, a wraz z nią także inne przedmioty ścisłe. Za tym idzie niestety też odrzucanie pewnej puli zawodów, które można w przyszłości wykonywać. Zaczelśmy się zastanawiać, w jaki sposób przekonywać młodych ludzi do tego, że matematyka jest istotna na rynku pracy i w jaki sposób wspierać motywację do nauki przedmiotów ścisłych. I tak powstał w naszym zespole pomysł na Mapę Karier, która początkowo miała być narzędziem do promocji zawodów STEM-owych, czyli związanych z nauką, technologią, inżynierią i matematyką. Dostaliśmy jednak wiatru w skrzydła, ponieważ Mapa

Karier doskonale wstrzeliła się w moment, kiedy doradztwo zawodowe wchodziło systemowo do szkół w Polsce. Znacząco rozszerzyliśmy pulę opisywanych ścieżek kariery - dziś na naszej stronie można przeczytać opisy blisko 700 zawodów – od tradycyjnych, przez mało znane, aż po zawody przyszłości. Niezmiennie w każdym z nich pokazujemy powiązania między przedmiotami szkolnymi a codziennymi zadaniami w poszczególnych profesjach.

Czym dokładnie jest Mapa Karier?

Nasza strona internetowa to przede wszystkim bogata baza danych. Gromadzimy publicznie dostępne informacje związane z zapotrzebowaniem na specjalistów z konkretnych branż, ze strukturą zatrudnienia, różnicami w przeciętnych pensjach kobiet i mężczyzn. Udało nam się stworzyć unikalne na polskim i europejskim rynku narzędzie zawodoznawcze, które pomaga młodym ludziom poszerzać wiedzę o dostępnych zawodach. A w każdym miesiącu wspieramy ponad 60 tys. użytkowników w podejmowaniu decyzji edukacyjnych.

Dlaczego to tak ważne?

Światowe badania pokazują niestety, że młodzi ludzie mają bardzo ograniczoną wiedzę o zawodach i o rynku pracy. Podobne zjawisko obserwujemy w Polsce - aż połowa chłopców i dziewczynek w Polsce chce pracować w jednym z 10 najbardziej popularnych zawodów dla swojej płci (np. jako lekarz, nauczyciel, policjant). Tym samym przyszły zawód wybierają najczęściej spośród tych, które znają z najbliższego otoczenia czy przekazu medialnego. A jednocześnie nie zdają sobie sprawy, ile możliwości stwarza współczesny rynek pracy.

W jaki sposób można korzystać z narzędzia?

Mapa Karier jest dostępna w dwóch trybach. Jeden to Miasto Zawodów, czyli platforma dedykowana najmłodszym odbiorcom – od przedszkola po edukację wczesnoszkolną. Zachęcamy, by w wędrowce po świecie zawodów dziecku towarzyszył dorosły, który będzie pomagał zrozumieć, czym jest praca i czym zajmują się przedstawiciele poszczególnych profesji. Starszych uczniów zapraszamy do eksplorowania opisów zawodów w zakładce Ścieżki kariery. Mapę Karier obudowaliśmy też w pakiet bezpłatnych materiałów i scenariuszy lekcji dla doradców zawodowych, nauczycieli i wychowawców; tworzymy społeczność wokół naszego narzędzia i profesjonalizujemy środowisko doradcze w Polsce organizując webinary, szkolenia, kursy online i publikując materiały eksperckie na blogu. Z myślą o młodych odbiorcach organizujemy cykl spotkań #ZawodowyStream, w ramach którego przybliżamy specyfikę pracy w różnych branżach. A obecnie pracujemy nad przebudową całej strony, tak, by zarówno nauczyciele, młodzi ludzie, jak i rodzice jeszcze łatwiej mogli odnaleźć materiały poradnikowe i wskazówki dotyczące wyborów edukacyjno-zawodowych.

Czy doradztwo zawodowe w polskim systemie oświaty zajmuje istotne miejsce?

W 2018 r. Rozporządzenie MEN wprowadziło obowiązek realizacji zajęć z preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego we wszystkich placówkach oświatowych, od przedszkoli po szkoły ponadpodstawowe. Szczególny moment to 7 i 8 klasa szkoły podstawowej - na każdym z tych etapów uczeń bierze udział w 10 godzinach lekcyjnych z doradcą zawodowym, ustawodawca przewidział także 10 godzin zajęć w czteroletnim cyklu liceum ogólnokształcącego i technikum. Oczywiście dostrzegamy ogromną szansę w tym, że to doradztwo w ogóle się pojawiło w szkołach, niemniej jednak

Kategoria: Wywiady

Opublikowano: środa, 31, sierpień 2022 16:39

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 2287

w niewielkim wymiarze. Tym bardziej, że mówimy o doradztwie grupowym. W obecnym systemie niestety nie ma przestrzeni na realizację indywidualnego doradztwa, na wspieranie młodych ludzi w procesie decyzyjnym, na rozwijanie ich potencjału, a tym samym na przeciwdziałanie niepowodzeniom karierowym.

W jaki sposób można to zmienić?

W czerwcu br. opublikowaliśmy rekomendacje „PowerED 2021: Doradztwo zawodowe w wyrównywaniu szans edukacyjnych” (www.power-ed.pl). W powstanie dokumentu zaangażowało się ponad 90 ekspertów i ekspertek - nauczycieli, samorządowców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także sektora przedsiębiorstw. Wspólnie dokonaliśmy diagnozy stanu doradztwa zawodowego w systemie oświaty i odkryliśmy, jak wiele jest jeszcze do zrobienia, by wspierać każdego ucznia w rozwijaniu potencjału i w zapobieganiu niepowodzeniom karierowym. Ale przede wszystkim zależało nam na praktycznym wymiarze rekomendacji.

Jakie rozwiązania rekomendujecie w dokumencie?

Zalecenia wypracowane wspólnie z ekspertami zostały zebrane w 5 rekomendacji: przystosowanie szkół do roli lokalnych centrów doradztwa zawodowego, tworzenie sieci wsparcia wokół szkół, umożliwienie dzieciom i młodzieży poznania rynku pracy z bliska i od wewnątrz, dostosowanie programu i metod nauczania do wymagań współczesnego świata, udostępnienie indywidualnego doradztwa dla każdego ucznia. Każda z propozycji poparta jest przykładami konkretnych działań, które mogą podjąć samorządy, firmy i szkolna społeczność. Dużo uwagi poświęcamy indywidualnemu doradztwu, otwarciu szkoły na środowisko zewnętrzne, kontekstualizacji podstawy programowej czy kształtowaniu kompetencji kluczowych. Jesteśmy przekonani, że wnioski z dokumentu mogą rozpocząć dyskusje między organami prowadzącymi, szkołami a rodzicami o znaczeniu doradztwa zawodowego dla przyszłości dzisiejszych uczniów i lokalnych rynków pracy. Zachęcamy samorządy, by w oparciu o PowerED tworzyły ramy organizacyjne i strategiczne dla wspierania młodych ludzi w projektowaniu kariery oraz polityki związanej z zatrudnieniem. Po więcej informacji zapraszam na stronę www.power-ed.pl